

**Protokoll fra møte i Faggruppen for dyrehelse og dyrevelferd (dyrevern) i VKM
mandag 30. mai 2005 klokken 10.00-14.00**

Deltakere:

Fra Faggruppen for dyrehelse og dyrevelferd (dyrevern):

Wenche Farstad (møteleder), Knut E. Bøe (tilstede fra klokken 1100-1300), Bjarne O. Braastad, Kåre Fossum, Brit Hjeltnes, Tore Håstein, Jon-Erik Juell og Rune Waagbø

Fra Mattilsynet:

Ingen observatør fra Mattilsynet var til stede under møtet

Fra sekretariatet til VKM:

Ingfrid Slaatto Næss, koordinator for FG8 (Ref.)

Forkortelser benyttet i protokollen:

FG8: Faggruppe dyrehelse og dyrevelferd (dyrevern)

FG6: Faggruppe for fôr til terrestriske og akvatiske dyr

FG5: Faggruppe for forurensninger, naturlige toksiner og medisinrester i matkjeden

FG1: Faggruppe for smittestoffer og hygiene

HK: Hovedkomité

MT: Mattilsynet

RV: Risikovurdering

VKM: Vitenskapskomiteen for mattrygghet

Forklaring til nummerering av dokumentene: ÅÅ/xNN-d

ÅÅ er tosifret årstall

x er nr. på faggruppen saken kommer fra (1-8, eller 0 for hovedkomiteen)

NN er fortløpende nummerering fra 1-99

d er nr på dokument i saker hvor det finnes flere enn ett dokument

Når en sak behandles i flere grupper følger samme saksnummer dokumentet, dvs. saksnummeret kommer fra den gruppen der saken først blir behandlet.

Sak 1: Velkommen, forfall og habilitet

Leder for faggruppen, Wenche Farstad, ønsket velkommen til møtet i faggruppen for dyrehelse og dyrevelferd (dyrevern). Ingen meldte seg inhabile for behandling av aktuelle saker på dagsorden.

Sak 2: Godkjenning av møteinnkallelse og dagsorden

Innkallelse og forslag til dagsorden for møtet ble godkjent uten endringer. En samlet dokumentliste for møtet ble etterlyst, og det ble enighet om at koordinator for faggruppen sender ut en slik liste for hvert møte uavhengig av saksmengde og antall saksdokumenter. Faggruppeleder oppsummerte kort protokollen fra forrige faggruppemøte, men det ble ikke ansett nødvendig å foreta en nærmere diskusjon av de enkelte sakene.

Sak 3: Saker fra møte i Hovedkomiteen

Faggruppeleder oppsummerte hovedtrekk fra Hovedkomitémøtet i Bergen 24. mai. Under gjennomgang av punkt 12 på agendaen fra Hovedkomitémøtet (eksempler på Mattilsynets håndtering av saker som har vært behandlet i VKM), ble det kommentert fra et faggruppe-medlem at vurderingen fra faggruppen vedrørende virvelløse dyrs evne til å sanse og oppleve ubehag, smerte og stress blir brukt som bakgrunnsdokument for EFSA's risikovurdering av samme tema. Mål- og strategiplan for VKM for 2005-2006 samt statusrapport av måloppnåelse pr. 13. mai 2005 ble utdelt til orientering.

Sak 4: Saker som skal behandles på møtet**Saker som har vært behandlet i faggruppen siden forrige møte:*****Avlivning av fisk utenfor slakteri***

Risikovurdering vedrørende bedøving og avlivning av store mengder fisk utenfor slakteri (saksnummer 04/804).

Som en oppfølging av dyrevelferdsmeldingen ønsket Mattilsynet en dyrevernsmessig risikovurdering av de bedøvings- og avlivningsmetoder som brukes eller som kan tenkes brukt ved avlivning av oppdrettsfisk i store mengder utenfor slakteri, herunder bruk av legemidler, slag, elektrisk bedøving, levende nedkjøling, gass, salt, salmiakk og andre kjemikalier. Stiftelsen Industrilaboratoriet (ILAB) påtok seg å utrede de ulike problemstillingene i tilknytning til denne risikovurderingen og leverte en revidert utredning til VKM 30. mars. Vurderingen ble ferdigstilt 19. april. Kontaktpersoner for risikovurderingen, Jon-Erik Juell og Brit Hjeltnes, kunne informere om at det så langt ikke var kommet noen kommentarer eller spørsmål knyttet til risikovurderingen.

Bruk av begreper innenfor kvalitativ risikovurdering ble diskutert, og det ble presisert betydningen av å kunne skille mellom tallbaserte og innsiktsbaserte sannsynlighetsberegninger. Koordinator for faggruppen fikk i oppdrag å finne ut mer om tilsvarende begrepsbruk når det gjelder kvalitativ risikovurdering i andre organer som f. eks EFSA.

Gyrodactylus

Vurdering av potensielle smitteveier for *Gyrodactylus salaris* (saksnummer 05/804).

Mattilsynet ønsket en vurdering fra VKM vedrørende mulige smitteveier for lakseparasitten *Gyrodactylus salaris* basert på dens biologi og tidligere spredning i Norge. Veterinærinstituttet påtok seg å utrede de ulike problemstillingene i tilknytning til denne risikovurderingen og leverte en rapport som bakgrunnsmateriale for vurderingen fra VKM. Vurderingen ble levert 20. mai. Tore Håstein, koordinator og kontaktperson for vurderingen, redegjorde kort for utredningen. Så langt har det ikke kommet kommentarer eller spørsmål knyttet til risikovurderingen.

Lidokain

Forespørsel om vurdering fra Vitenskapskomiteen - tilbakeholdelsestid for Lidokain for matproduserende dyr (saksnummer 05/508).

Mattilsynet ønsket en vurdering fra VKM vedrørende bruk av lidokain for storfe, sau og gris. Den vitenskapelige vurderingen skulle belyse både eventuell helserisiko for forbrukere samt dyrevernsmessige aspekter. Arbeidet ble foretatt av en ad-hocgruppe med representanter fra FG5 og FG8. Saken ble behandlet på Hovedkomitémøte i Bergen 24. mai. Sekretariatet oversender vurderingen til Mattilsynet i løpet av uke 22.

Status for øvrige saker i faggruppen***Pelsdyrfôr***

Risikovurdering av dødfiskensilasje og fiskeavskjær til bruk i pelsdyrfôr (saksnummer 04/806).

Mattilsynet ønsker en vurdering av faren for spredning av fiskesykdommer ved bruk av dødfiskensilasje uten varmebehandling i pelsdyrfôr og faren for spredning av fiskesykdommer ved bruk av uensilerte biprodukter til pelsdyrfôr fra anlegg som slakter oppdrettsfisk. En ad-hoc gruppe bestående av representanter for FG8, FG1 og FG6 er nedsatt for å arbeide med vurderingen. I tillegg vil to eksterne fagpersoner utenfor VKM bidra til vurderingen. Det har vært avholdt et møte i uke 14 der arbeidsplan og arbeidsfordeling ble diskutert. Mattilsynet har ikke satt noen frist på vurderingen, men VKM regner med å gi tilbakemelding til Mattilsynet i løpet av høsten 2005 (1. oktober). Tore Håstein, leder av ad-hocgruppen, orienterte kort om status for saken. Det er utarbeidet et mandat for arbeidsgruppen. Mandatet samt foreløpig oppsett til vurderingen ble delt ut til medlemmer av faggruppen. Mandatet til ad-hocgruppen ble også levert ut til orientering til Hovedkomiteens medlemmer på møtet i Bergen 24. mai 2005.

Sak 5: Oppfølging av saker fra forrige møte i faggruppen

Orientering fra Mattilsynet om forvaltningstiltak og risikohåndtering som følge av FG8s risikovurderinger utgikk da ingen representanter fra Mattilsynet hadde anledning til å delta på møtet. Dette punktet flyttes til neste faggruppemøte.

Sak 6: Orientering fra ad hoc-grupper/undergrupper eller lignende

Se under punkt 4: vurdering av tilbakeholdelsestid for Lidokain for matproduserende dyr og vurdering av dødfiskensilasje og fiskeavskjær til bruk i pelsdyrfôr.

Sak 7: Saker til hovedkomiteen

Som en oppfølging av Helse- og omsorgsdepartementets oppfordring til VKM å foreta egeninitierte risikovurderinger, ble det diskutert forslag til mulige risikovurderinger for FG8. Faggruppeleder henviste til forskningsbehovene innenfor dyrevelferd kartlagt av Forskningsrådet og presiserte at disse kan brukes som utgangspunkt for forslag til prioriteringer for egeninitierte risikovurderinger. Det kom også opp andre forslag til egeninitierte risikovurderinger fra gruppens medlemmer. Det ble diskutert hvilke oppgaver som burde prioriteres. Det ble foreslått å sette opp en prioriteringsliste og ta endelig stilling til hvilke vurderinger som er aktuelt for gruppen å gripe fatt i etter avklaring med Mattilsynet i forhold til forventet arbeidsmengde i 2005.

Sak 8: Møter o.a. av felles interesse

Rune Waagbø orienterte om "Workshop on bone disorders in intensive aquaculture of salmon and cod" som ble avholdt i Bergen 10.-11. mai. Agendaen for møtet ble kort gjennomgått og sammendrag og konferansmateriell ble delt ut til gruppens medlemmer. Når diskusjonsgrunnlaget og forslag til konklusjoner fra konferansen foreligger, vil dette distribueres til gruppen.

Jon Erik Juell orienterte kort om møtet på Gardermoen 23.- 26. mai i regi av Norges veterinærhøgskole og senteret for forsøksdyrlære og alternativer for dyreforsøk, der temaet var "Harmonisation of the care and use of fish in research".

Relevante sammendrag fra konferansen "From Darwin to Dawkins" i London 17. – 18. mars ble delt ut til faggruppens medlemmer. Sekretariatet informerte også kort om Interniche og Noahs konferanse om "Innovations in life science education and training" som ble avholdt i Oslo 12.-15. mai.

Sak 9: Nytt fra sekretariatet

Sekretariatet minnet om kurset i risikovurdering som skal avholdes 19. september 2005. Påmelding skjer via sekretariatet. Det ble også informert om kontaktmøtene som skal avholdes med Forvaltningsstøtteinstitusjonene i løpet av 2005. Møtet mellom VKM og Havforskningsinstituttet og NIFES ble avholdt 25. mai 2005, og det skal gjennomføres møter med Folkehelseinstituttet, Bioforsk og Veterinærinstituttet i løpet av forsommeren. Det planlegges også besøk hos øvrige, sentrale FoU-miljøer i løpet av 2005.

Sak 10: Eventuelt

Knut Bø orienterte om møtet i VKM (30. mai klokken 0900-1100) om generelle eksponeringsverktøy og bruk av aktuelle modelleringssystemer for å foreta eksponeringsvurderinger. Det finnes på dette området ulike metoder som punkttestimater, enkle fordelinger og probabilistiske analyser. Fordeler og ulemper ved probabilistisk modellering ble gjennomgått. Det planlegges et kurs for alle medlemmer av VKM i begynnelsen av 2006 for å heve kunnskapen om bruk av eksponeringsmodellverktøy. For faggruppe 8 kan det være aktuelt å benytte modellering i risikovurderinger av dyrehelse. Sekretariatet kom med en kort påminnelse om at CV og habilitetsskjema må fylles ut og sendes inn så snart som mulig. Når CV'er er kommet inn fra samtlige medlemmer av VKM, vil disse legges ut tilgjengelig på VKMs nettsider.

Faggruppeleder orienterte kort om status for suppleringsrunden.

Sak 11: Nye møtedatoer

Neste møtedato i Faggruppen for dyrehelse og dyrevelferd (dyrevern) er:

- Mandag 22. august 2005 klokken 10.00-14.00, Oslo

Flere møtedatoer for 2005 avklares på dette faggruppemøte.